KUTSESTANDARD

Sisearhitekt-ekspert, tase 8

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Sisearhitekt-ekspert, tase 8	8

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sisearhitekti töö eesmärk on luua esteetiliselt terviklik interjöör arvestades projekteeritava hoone/ruumi kõiki ehitustehnilisi ja funktsionaalseid aspekte. Kuna sisearhitekti töö on tihedalt seotud arhitekti, ehituskonstruktori ja teiste insenerivaldkondade projekteerijate tööga, peab sisearhitekt nende projekteerimisvaldkondade lahendusi mõistma, analüüsima ja asjakohaseid ettepanekuid tegema.
Oma töös lähtub sisearhitekt lähteülesandest, heast projekteerimis- ja ehitustavast, kehtivatest õigusaktidest, normdokumentidest ja kokkuleppest tellijaga.

Sisearhitektuuri kutsealal on välja töötatud neli erinevat kutsestandardit:
a) Sisearhitekt, tase 6
b) Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7
c) Volitatud sisearhitekt, tase 7
d) Sisearhitekt-ekspert, tase 8

Sisearhitekt-ekspert, tase 8 on tippspetsialist, kes juhtiva sisearhitektina või juhtiva projektijuhina koostab, hindab ja juhib erineva keerukusastmega sisearhitektuuri projekte järgmiste hoonete juures, mis on ehitusloa kohustuslikkuse, kasutamise otstarbe ja tuleohutuse järgi[1]:
- Elamud
- Mitteelamud

Ta koostab eksperthinnanguid erinevatele sisearhitektuuri projektidele ja auditeid sisearhitektuuri lahendustele, sh arhitektuurselt tasemelt ja funktsionaalselt keerukuselt nõudlikele ning kõrgendatud avaliku huvi alla kuuluvatele hoonetele[2].
Selle taseme sisearhitekt on võimeline tegutsema projekteerimise projektijuhina, juhendama kolleege ja juhtima töögruppide tööd, tagades ehitusprojekti terviklikkuse ja selle osade kokkusobivuse.

_____

[1] - MKM määrus 02.06.2015 nr 51 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“ ja siseministri määrus 30.03.2017 nr 17 lisa 1 „Hoonete liigitus tuleohutuse järgi“

[2] - Nt. linnakeskustes või miljööväärtuslikes piirkondades paiknevate või kaitsealuste või ajalooliste ehitiste interjöörid, ehituskunstiliselt või asukoha poolest märkimisväärsete ehitiste interjöörid, esindusfunktsiooniga ehitiste interjöörid.

A.2 Tööosad

A.2.1 Hoone sisearhitektuuri projekteerimine
1. Lähtetingimuste ja ruumi analüüs ning lähteülesande ja tegevuskava koostamine
2. Siseruumi visioonide loomine ja eskiiside koostamine
3. Ehitusprojekti sisearhitektuuri osa koostamine eel-, põhi- ja tööprojekti staadiumis
4. Ehitusprojekti sisearhitektuuri osa vormistamine ja dokumenteerimine
5. Osalemine kooskõlastamise protsessis
6. Sisearhitektuuri projekti vormistamine ja dokumenteerimine

A.2.2 Nõustamine sisearhitektuuri küsimustes 1. Nõustamine sisearhitektuuri lahenduse funktsiooni ja planeeringu osas 2. Nõustamine sisearhitektuuri lahenduses kasutatavate materjalide ja ehituslahenduste osas A.2.3 Projekteerija järelevalve ja/või autorijärelevalve tegemine 1. Selgituste andmine, probleemide ja erisuste lahendamine projektlahenduste kohta ehitamise käigus 2. Tööprojektis nõutud tootejooniste kooskõlastamine 3. Tööprojektis nõutud interjööri teostuse kontrollimine A.2.4 Olemasoleva ruumi ja planeeritava sisearhitektuuri lahenduse hindamine 1. Ehitusprojekti osade omavahelise vastavuse ja ruumilise koosmõju hindamine 2. Sisearhitektuuri projektidele eksperthinnangu koostamine 3. Interjööridele auditite tegemine A.2.5 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine 1. Tellija vajaduste ja tehnoloogiliste võimaluste väljaselgitamine 2. Mööbli ja sisustuselementide projekti koostamine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Sisearhitekt töötab nii siseruumides kui ehitusobjektidel. Töö on loominguline, kuid võib olla periooditi vaimselt pingeline. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt.
A.4 Töövahendid
Sisearhitekt kasutab oma töös tavapäraseid bürootöövahendeid, kutsealal töötamiseks vajalikku tarkvara ja muid vahendeid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Sisearhitekti töö eeldab ruumilist kujutlusvõimet, loovust, analüüsi- ja üldistusvõimet, iseseisvust, otsustusjulgust, täpsust ning suhtlemis-, juhtimis- ja koostöövalmidust. Töö eeldab meeskonna juhtimise ja läbirääkimiste oskust.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
8. taseme sisearhitekt-eksperdil on erialane kõrgharidus magistritasemel ja pikaajaline töökogemus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Sisearhitekt.
A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Ehitusseadustik ja planeerimisseadus, nende asjakohased rakendusaktid, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Sisearhitekt-ekspert, tase 8 kutsestandardis on kirjeldatud viis kohustuslikku (B.2.1 – B.2.5) ja kutset läbiv kompetents (B.2.6). Sisearhitekt-ekspert, tase 8 kutse saamiseks on vaja tõendada kõik kompetentside.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Hoone ehitusprojekti sisearhitektuuri osa koostamine erinevates staadiumites	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Analüüsib ehitatud ruumilist keskkonda ja/või ehitusprojekti lähteandmeid, arvestades ruumilise, majandusliku, sotsiaalse, loodusliku, ajaloolise ja kultuurilise jne keskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Kujundab lähteseisukohad ruumilise terviklahenduse koostamiseks. Koostab hoone, sh ka kõrgendatud avaliku huvi objektiks oleva hoone ehitusprojekti sisearhitektuuri osa lähteülesande ja ruumiprogrammi ning sõnastab tegevuskava. 2. Loob ehitatud ruumilise keskkonna ja/või ehitusprojekti lähteandmete alusel ruumilisi visioone ja strateegiaid. Töötab välja hoonetele, sh kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevatele hoonetele funktsionaalselt, esteetiliselt ja majanduslikult tasakaalustatud eskiislahenduse. 3. Koostab lähtudes varasematest analüüsidest ja eskiislahendusest, ehitatud ruumilise keskkonna ja/või ehitusprojekti ruumilise terviklahenduse. Koostab koostöös teiste ehitusprojekti osade projekteerijatega hoone, sh ka kõrgendatud avaliku huvi objektiks oleva hoone ehitusprojekti sisearhitektuuri osa eel-, põhi- ja tööprojekti staadiumis, lähtudes kehtivatest õigusaktidest, normidest, standarditest ja kokkuleppest kliendiga. On võimeline juhendama töögrupi tööd. 4. Selgitab ja põhjendab sisearhitektuuri lahendust ja vastab üleskerkinud küsimustele mõistetavalt. Jagab osapooltele arusaadavat informatsiooni, valib igale sihtrühmale sobiva suhtlusstiili ja -kanali. 5. Osaleb hoonetele koostatud sisearhitektuuri lahenduste kooskõlastamisel teiste projekti osade koostajatega. 6. Vormistab sisearhitektuuri projekti graafilise, tekstilise ja illustratiivse osa vastavalt kehtivatele normidele ja juhenditele, kasutades selleks sobivaid tehnilisi vahendeid, korrektset eesti keelt ning erialast terminoloogiat.	
B.2.2 Nõustamine sisearhitektuuri küsimustes	**EKR tase 8**
Tegevusnäitajad: 1. Nõustab tellijat hoonete, sh ka kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate hoonete ehitusprojekti sisearhitektuuri lahenduste koostamise küsimustes, arvestades hoone eripära ja avalikke huve. 2. Nõustab tellijat hoonete sisearhitektuuri lahenduses kasutatavate materjalide ja insenerilahenduste osas. Vajadusel konsulteerib või kaasab erialaspetsialisti.	
B.2.3 Projekteerija järelevalve ja/või autorijärelevalve tegemine	**EKR tase 8**
Tegevusnäitajad: 1. Annab selgitusi sisearhitektuuri projekti kohta ja lahendab ehitamise käigus tekkinud probleeme, mis tulenevad lahknevustest projekti ja tegeliku olukorra vahel. 2. Vaatab üle ja kooskõlastab tootejooniseid. Juhendab prototüübi valmistamist. 3. Kontrollib interjööri teostuse vastavust projektis kavandatule.	
B.2.4 Olemasoleva ruumi ja planeeritava sisearhitektuuri lahenduse hindamine	**EKR tase 8**
Tegevusnäitajad: 1. Hindab hoonete, sh kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate hoonete sisearhitektuuri lahenduse vastavust ja sobivust kavandatavale, arvestades osapoolte huvidega, ruumi eripäraga, esitatud tingimuste ja piirangutega. 2. Koostab eksperthinnanguid hoonete, sh kõrgendatud avaliku huvi objektiks olevate hoonete sisearhitektuuri projektidele, lähtudes kohalikust kultuuriruumist, seatud eesmärkidest, esteetikast, kvaliteedist, kehtivatest õigusnormidest ja standarditest. 3. Teeb auditeid hoonete interjööridele, lähtudes kohalikust kultuuriruumist, esteetikast, kvaliteedist, kehtivatest õigusnormidest ja standarditest.	
B.2.5 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine	**EKR tase 8**
Tegevusnäitajad: 1. Selgitab välja tellija vajadused lähtudes erinevatest nõuetest (ergonoomika, kohakesksus, funktsionaalsus, kasutatavad materjalid, tehnoloogilised ja materiaalsed võimalused jne) 2. Projekteerib vastavalt lähteülesandele mööblit (sh seeriamööblit) ja sisustuselemente. Osaleb tootearenduse protsessis pidades silmas esteetikat, ergonoomilisi parameetreid, funktsionaalseid vajadusi ja tehnoloogilisi võimalusi.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.6 Sisearhitekt-ekspert, tase 8 kutset läbiv kompetents	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1. Peab läbirääkimisi, kasutades selleks mitmesuguseid suhtlemistehnikaid. Mõistab suure hulga erinevate osapoolte vajadusi ja leiab mõistlikud ja tasakaalustatud lahendused üleskerkinud sisulistele probleemidele. Orienteerub vastuolulistes ja ebastandardsetes olukordades. 2. Juhib oma või ehitusprojekti teiste osade koostajate tegevust ning koostab ja annab neile lähteülesandeid. On kursis teiste osapoolte tegevuse spetsiifikaga ning nende mõjuga sisearhitektuuri projektile. 3. Tunneb ehitusprojekteerimise ja ehitusprojekti koostamise töökorralduslikke põhimõtteid, sh projekteerimisrühma koostöö ja tervikliku ehitusprojekti saavutamise põhimõtteid. 4. Juhib ja korraldab projekteerimisrühma tööd: jaotab tööülesandeid, motiveerib ja nõustab ning lahendab töö käigus tekkivaid probleeme. 5. Tekitab teistes oma töö täieliku ja täpse teostamisega usaldust. Tegutseb vastavalt kokkulepetele, on järjekindel ja võtab vastutuse oma otsuste ja tegude eest. 6. On kursis ja arvestab oma töös valdkondlike uuendustega, valdkonna- ja erialase teadmuse ja parimate praktikatega ning õigusaktidest tulenevate nõuetega. 7. Analüüsib enda seniseid kogemusi ja oskusi, hindab oma vajadust enesetäiendamiseks. Osaleb täiendkoolitustel ja kasutab võimalusi enese erialaseks täiendamiseks. 8. Osaleb erialastel võistlustel ja näitustel. Panustab valdkonna arengusse läbi erinevate tegevuste, nt õigusloomes osalemine, tudengite juhendamine, erialakirjanduse tõlkimine, erialaartiklike kirjutamine, koolitustegevus, žürii töös osalemine vms. 9. Kasutab oma igapäevatöös arvutit infotöötluse, kommunikatsiooni, ohutuse ja probleemilahenduse osas iseseisva kasutaja tasemel ning sisuloome osas algaja tasemel (Lisa 1 – Digipädevuste enesehindamise skaala). Kasutab erialaseks tööks vajaminevaid ja tänapäevaseid tarkvaralahendusi (sh CAD). On kursis teiste projekteerimisel kasutatavate projekteerimise tarkvaralahendustega, sh BIM. 10. Valdab korrektset eesti keelt ja erialast terminoloogiat. On võimeline erialaselt suhtlema vähemalt ühes võõrkeeles. (Lisa 2 – Keelte oskustasemete kirjeldused) 11. Mõistab sisearhitekti kutse ja eetika ning sisearhitekti ühiskondliku rolli olemust, arvestab sotsiaalsete teguritega ja järgib oma tegevuses kutse-eetika nõudeid.	
Läbivad teadmised: 1) üldine kultuuriajalugu, ühiskonnakorraldus ja keskkonnateadlikkus; 2) majandus- ja ettevõtluskeskkonna toimimise alused; 3) kutsealaga seonduv seadusandlus ja õigusaktid; 4) projekti- ja esitlusgraafika; 5) sisearhitekti kutse-eetika; 6) meeskonnatöö juhtimise alused; 7) kunsti- ja kultuuri, sh arhitektuuri, sisearhitektuuri ja disaini ajalugu ja teooriad; 8) arhitektoonika ja ruumikompositsiooni alused; 9) kultuuri- ja ruumisemiootika; 10) hoonete ja interjööride tüpoloogia; 11) ruumi- ja mööbli ergonoomika alused; 12) ohutustehnikad, sh tuleohutus, sisepiirete ohutus, materjaliohutus, laste ohutus jne; 13) akustika; 14) valgustusdisain; 15) inseneridistsipliinid ja üldehituse tehnoloogiad, sh ehituskonstruktsioonid, sisekliima tagamise süsteemid, elektrivarustus, veevarustus jne; 16) ehitusfüüsika ja energiatõhususe põhimõtted; 17) teadmised erivajadustega inimestele mõeldud lahendustest; 18) mööbli projekteerimise ja tehnoloogia alused; 19) erialane terminoloogia.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-13032018-2.2.4/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Aili Aasoja, Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit, Eesti Sisearhitektide Liit Ville Lausmäe, VL Sisearhitektuur OÜ Maarja Varkki, Arhitekt11 OÜ Tarmo Piirmets, PINK OÜ Priit Põldme, Joonprojekt OÜ Pille Lausmäe, Pille Lausmäe Sisearhitektuuri Büroo OÜ, Eesti Sisearhitektide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	13.03.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	19.02.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2161 Ehitusarhitektid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Chartered/Principal Interior Architect, EstQF Level 8
Vene keeles	Архитектор по интэрьеру
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	